

Izhaja 1. in 15. dne
vsakega meseca.
Rokopisi ne vračajo se.

Časopis zabavi i poduku.

Stoji na leto:
redom po 5 forintov,
izjemom po 3 forinte.

Štev. 3.

V Mariboru 1. februarja 1875.

Tečaj IV.

Pregled. Poezije: Dnevnik ljubezni. — Klarina. — Iz zapiskov slovenskega umetnika. — O našej zemlji. — Primetbe k terminologiji slovenskeje. — Narodno pesenstvo. — Drobnosti: Domača umetnost. Posebnosti nekojih slavnih mož. — Listnica.

Dnevnik ljubezni.

Zložil J. Cimperman.

Die Liebe ist der Dichtung Stern,
Die Liebe ist des Lebens Kern;
Und wer die Liebe ausgesungen,
Der hat die Ewigkeit errungen.
Friedrich Rückert.

I.

Popólnem sem ozdrável spet:
Prošinja me novó življénje,
Mirúje srčno hrepénenje
In v zórní luči gledam svet.

Srebrno róso póšlje nóč
In róže v vrti okrepé se:
Da méni zdaj krepí srcé se,
Tó dela pa ljubezni móč.

Našél sem devo, ne, nij rés:
Lepóta vzórna tá, milóba,
Ljubezen taka in zvestóba
Lastnóst je angelja nebés.

Kedàr ozrém se v njé okó,
Ki čista sveti v njém se duša,
Nadzémsko slast srcé okúša,
In srečen si otrém solzó.

Kedàr poljúbek vróč mi dá,
Vse úde rádot mi protreše,
In kakor mégla razgubé se
Boléstí mojega srcá.

Zaúkajóč močno bi htél
Tó srečo svetu naznaniti,
A moram jo ljudém prikriti,
Sicer rekó, da sem zblaznél!

II.

Sinóči je ljuba
Mi listek poslála,
Vá-uj z dróбно je róko
Takó zapisála:
„Da neomahljiva
Je njéna zvestóba,
Da bode ljubila
Me srčno do gróba,
In da jej napravlja
Največe veselje,
Če moje izpólni
Katerikrat želje.“
Pritisnil sem listek
Na srce ljubéča,
Ki v sreči brezkončni
Veselo trepéče!

III.

Ne úkaj mí, duša, ne ukaj glasno,
Prepólna nadzémske sladkósti,
Ne misli, da bodeš zibála takó
Se vedno v ljubezni radósti.
Uslišála željo ti ona je rés,
A tega se ti ne prevzémi;
Na zémli tej spačeni nij jih nebés,
Zvestósti nij tukaj, verjémi.
Pod cvétijem pisani skriva se gád,
Ko trga se, piči nas v róko,
Na póti se gladki odpré nam propád,
Ki up naš pogrézne globóko.
Stvar nestanovitna je žensko sreé,
Skrivnóstij je pólna posóda,
Rešiti uganjke ljubezni težké
Biló bi se truditi škóda.

Kot blisek posveti in skrije se spét,
Prikaže se, skrije ljubezen;
Človeku zmračí se, bolésti prevzét
Postane nesrečen — a trezen.

Zatórej ne úkaj mi, duša, glasno,
Prepólna nadzémske sladkósti,
Ne misli, da bodeš zibála takó
Se vedno v ljubezni radósti!

Klarina.

Izvirna novela. — Spisal J. Savinjski.

(Dalje.)

Ta sprememba Mirkova pa nij tajna ostala. Drugi so k temu molčali; samo jedno osobo je stvar bolje nego treba mikala. Živahnost Mirkova privabila je ono pazljivo soprogo. Je-li bila radovednost ali pa se je morda hotela svojemu možu maščevati, ki jo je skoro popolnoma preziral? S kratka, počela je srečnega Mirka po vseh pravilih ženske uljudnosti dvoriti. Mogoče tudi, da je razmero onih dveh src zapazivši v svojej zavidnosti in nesreči hotela kal mlade sreče zadušiti. Vsela se je mej Mirka in Klarino ter Mirku prigovarjala. Jela mu je ves „roman“ svojega življenja pripovedovati. Mirko je bil uljuden mladič; zato jo je mirno poslušal nekoliko časa. Pripovedovala mu je, da je nekje iz Loringe doma; da je l. 1848, ko je na Francozkem vstaja bila, v Parizu živela ter vse grozovitosti mestnega punta prebila. Najhujši prizor, ki je najgloblji utis na njo storil, bil je boje ta: kakó so njeni glasovir puntarji skoz okno na ulico vrgli, da so za barikade gradiva imeli. „Ali šče huje“, tako je soproga emfatično pripovedovala, „mi je bilo pri srcu, ko so mi kajbico z mojo „edino“ papigo črez okno zalučili. Ondaj sem zapadla v omedlevico. . . . Pri teh besedah se začne zibati na stolu in z rokami mahati, kakor da bi zdaj in zdaj hotela v omedlevico pasti. Mirko poskoči; družba priteče; mož pak prihiti s kozarcem vodé, morebiti, da ga jej črez glavo vlije? A soproga zapazivši njega se na enkrat — k svojej sreči — zave ter zopet spregleda. Mladi svet se zopet pogleduje, oni muzikus pak brž zaigra polko-mazurko, in tožni prizor omedlevice se zopet spremeni v živahno veselico. Mladež si oddahne od zadržanega smeha ter med plesom na vse grlo krohotá. Ko ta ples poneha, ohladi si društvo ter se začne razhajati.

Mirko se je potem šče nekoliko zabavljaj s Klarino. Težka mu je bila ločitev pri odhodu. Klarina ga je spremila do praga. Skrivač za lučjo pak mu je dala na pot — prvi poljub očite in obema zavedne ljubezni. Potem pak se osolžena obrne ter Mirku podá rokó na „skorašnje svidanje.“ Mirko roko pritisne na svoji ustni in ločila sta se. Elegantni gospod, oklenen od jakega lakta svoje „polovice“, poslovi se vsem ter z drugimi, ki so bili iz mesta na pohode prišli, odide od vinograda. Niso dolgo časa vkup hodili. Oni gospod s svojo soprogo ostal je vzadi: pričelo se je izpraševanje od njene, izpoved in pokora od njegove strani. Tudi ostala družba se je ločila na prvem razpotju, tako da je Mirko ostal čisto sam, česar si je tudi njegovo prenapolnjeno srcé želélo.

Tiha mirna noč je razprostirala svoje peroti nad zemljo in nebom. Na temno-modrem obzorju plavala je luna, na pol svetla. Mesečina je razsipavala se po jasnem zrakovju, oblivala dalnje gore in bližnje holme. Bledi žarki polnili so vršiče in gosto vejevje dreves; po poti pak je mesečina bila preprežena kot bledosvitli prt. Glasú nij bilo slišati; tem glasneje so govorile Mirkove misli in občutki v tej noči. Zdaj mu je noga hotela uhajati; zdaj je vzdrževala korake; zdaj celo postajala. „Ona — je — tedaj — moja. Moja — ! Tvoje sanje so istina! O Klarina! Ostani moja!“ — Po teh besedah je malko postal. „Ali pa se menda motim? — To bi bilo grozno! — Ne! sej mi je dala — poljub! — O srce, nikar mi preveč ne tólči!“ — Pri teh besedah jo zopet zamahne ter se spusti v hitrejši hod, kakor v beg. Zdelo se mu je, ko da zdaj more premagati vse zapreke. Na ono le visoko goro, katero mesec osvetljuje, mogel bi brez oddihljaja vzplezati. Trumo nasprotnikov, ki bi se mu postavila v zapreko, mogel bi s to pestjo premagati. Pri tej misli Mirko krčevito stisne desno roko. Najraji pak bi vzletel na ono le zvezdo, ki tako ljubeznivo gleda dol s prozračne nebesne visočine! Tamo bi se usel; od onod bi zrl na blaženi kraj, kjer zdaj biva Klarina; tija gori bi jo povabil, da gre z njim, da se odtegne zemskemu gorju, da v večnej mladosti in nedolžnosti preživi tam z njim dneve miru, sreče, mejusobnega spoznavanja, češčenja, ljubezni. — Na enkrat mu pride na misel, da se jej morda nij dosti ljubeznivo priporočil, da jej nij želel sladkega počitka. Zdi se mu potrebno, da se povrne k vinogradu ter šče enkrat vzame slovo ter jej pové, kako je neizrečeno srečen, a tudi, kako je nesrečen, da jo mora zapustiti. A kmalu se zopet zmisli, kako nepristojen bi bil tak povratek, in zopet jo požene naprej, naprej s polnim zaupanjem, da mu bode Klarina zvesta, dobra; da ga ona hrani v srcu in spominu. In med takimi vznesenimi mislimi radosti in strahu, neizmérne sladkosti in v trenutju spremenjene otožnosti prispé do svojega doma. Dolgo nij mogel zaspati. Stoprav potem, ko je vse oni dan preživljeno in premišljeno šče enkrat premislil in se Klarinine ljubezni prepričal, izročil je utrujene svoje ude v naročje sladkemu Morfeju, ki jih je lahno zazibal in umiril. Kajti je ta dobro vedel, kakó dolg je šče Mirkov pot do njegovega cilja: srečne zakonske zveze s Klarino. —

Solnce je užé visoko stálo, ko se Mirko probudi. Nič nij bil kaj pri volji. Mogočni utiski prejšnjega večera strudili so ga bili in zmučili. Pomislivši na to, kar ga je oni dan čakalo, — odhod iz M* —, vzdramil se je z nekako nemirnostjo iz ležišča ter stopil brzo iz postelje. Bilo mu je pri srcu kakor potniku, ki po veselej vožnji stopi iz ladije na kopno, kakor romarju, ki iz dalnje tujine in sladkega pobožnega sanjanja stopi črez prag svoje ubožne bajte, kakor hribovcu, kedar z visoke gore stopi v nizko dolino ali iz svežega hribovskega zraka v zaduhlo mestno pisarnico.

Tako je Mirko po veselem vzletu prve ljubezni sel v resno istinitost vsakdanjega življenja.

Prvo, kar mu je bilo na skrbi, bilo je sestavljenje dnevnega reda. On je oni dan imel šče nekoliko poslov opraviti, predno je zevsema za odhod v T* bil gotov. Potno prtjljago imel je užé večidel spravljeno; trebalo se je šče pri nekojih osebah posloviti. Z nekako hladnokrvnostjo preleti v mislih vso rajdo svojih znancev, katerim je bil šče poslovljenja

dolžen. Zapiše si je v svoj dnevnik po vrsti. Pristavi tudi uro svojega odhoda. Šče čuti nekako tesnobo v srcu. Kaj mora neki biti? Kmalu se domisli: „Ali hočem dnes odrinoti, Klarine ne videvši? ne poslovivši se šče enkrat od nje? —“ A kratkost časa in sitni a neizogibni drugi pohodi in truma neugodnih čuvstev — vse to mu obklada prsi, kakor človeku, ki se nahaja v velikej gnječi. Previdvši, da čas takega pohoda ne dopušča, vsede k mizi ter napiše sledeče pismo:

Ljuba Klarina!

Presrečen sinočnega večera smatram si kot prvo dolžnost, zahvaliti se Ti za-nj. Hvala Ti ob enem za vse sreče, koje sem preživel v Tvojej preblagej bližini. Med uzori moje srečne mladosti zavzimaš Ti mesto mojega vidnega angelja čuvarja. Ostani mi to, kar sem iskal in — kakor mi srce pravi — i našel v Tebi. Eden del — ne mali — mojega življenja je uže Tvoj; ostali polagam zopet v Tvoje rokē. Tudi oddaljen po gorah in rekah, daleko od Tebe živeč gledal Te bodem pred menoj stoječo. Kakor moje srce tako so moje oči polne Tvojega pogleda. Rasti, cveti, moja roža; čuvaj Te nebo, ono vodi Tvoje misli, ono Ti vlivaj mir v dušo, ono te krepí v dneh izkušenj. Ako Te smem prositi, hrani mi blag spomin. Srečna, srečna bodi, Klarina; živi z Bogom; na radostno svidanje!

Tvoj

Mirko.

P. S. V enej uri odnese me nevošljiva osoda odtod. Zdravo! zdravo, Klarina! Bog Te čuvaj!“

To pismo napisavši vzame Mirko tri listke raznih cvetic, koje so mu stale na oknu, in je dene v pismo, pismo zapečati in je dá postreščeku, da je nese Klarini k vinogradu. Potem obleti one znanice, kojih šče nij bil obiskal, a v enej uri je uže bil v železničnem vozu, da se proti T*-u odpelje. Vlak hitro zdrči, mesto M* mu izgine iz vida. Drugi dan je uže bil na cilju svojega potovanja. —

Klarina je ono jutro po Mirkovem slovesu pozneje nego sicer se vzbudila. Dogodki prejšnjega večera jej dolgo niso dopuščali spanjca na trepalnice. Stoprav v noči je važnost vseh svojih dejanij pretehtavala. S kraja nij bila popolnoma zadovoljna s seboj; vse to je bilo prehitro, preburno, in pak — med tolikimi svedoki! Baš to, da je ona soproga vse to zapazila, bilo jej je neugodno. A kmalu je zopet stvar samo na sebi proučevala. „Nij li Mirko uže davno zaslužil mojega nagnenja? In nij li dobro bilo za-me kakor za-nj, da je zdaj stvar čista med nama, zdaj, ko gre zopet na tuje? —“ In obudili so se prejšnji čuti v njej, čuti poštovanja in ljubavi proti njemu, kar jo pomiri. Ipak je pozno v noči oči zatisnola, také da je navadno uro vstajenja zaspala.

Tudi zvunaj je vreme čemerni obraz delalo. Megle so se vlačile po dolih, in solnce se dolgo nij hotelo prikazati. Misli in občutki, koje je imela Klarina po noči, ponavljali so se v jutro. Najteže jej je bilo, da je njena tajnost tako očita. Klarina je bila devotka posebnega nraava, in tega kriva je bila največ nje odgoja, ki je imela svoje posebnosti. Druga bi bila vesela in srečna v nje okolnostih; kajti vsaka si želi biti od mladenčev izbrana in čislana. Klarina pa je bila preboječa in prerahla. Mati njena kakor tudi sestra bile ste strogo pobožni ženski. One ste vsako jutro in vsaki večer redoma cerkev pohajale. O veseliceh v hiši nij smel niti govor biti; stvar je bila „prepogrešna“. Tudi nove šege in

noše niso smele pri Kovačevih črez prag. V gledališče zahajati ali pa celó na ples, to je bil „naglavni greh.“

Stanje Klarinino in nje bratov je pri teh hišnih nazorih jako težavno bilo. Klarina je bila sicer pobožna, a svetu popolnoma odpovedati se nij se čutila zmožno. Nje vrstnice in tovarišice so zahajale k veseliceh, Klarina jim je samo zavidati smela; druge so se nosile po novih šegah, ona je imela vedno isti kraj obleke. Tudi zavednost bogatstva sodelovala je na Klarino. Ona, také bogate hiše hči, izobrazena, živahna, mlada, lepa, čutila je čem dalje tem huje vezi in težo svojega neveselega položaja. Zato je rada bivala pri Jantarovih, ker je tu dihala vsaj prostejši, nje letom prikladnejši dih poštene svobodnosti.

Ali vsled te odgoje vgnezdila in vsilila se je v nje nprav polagoma nekakova primés zakrivanja, zamolčevanja in celó hlimbi podobne tajinstvenosti. Klarina nikdar nij tožila na svojo osodo, nikdar odločno in odkrito česa želela in dose-gala. Strastnosti nisi na nje obrazu nikdar zapazil. Samó bistro, zvedeno oko moglo je v nje licih in očeh zaslediti meglico nejevolje ali nezadovoljstva. Bila je uže z mlada tak otrok, ki nikdar ne prosi in ne toži, ne želi in ne odvraca.

Posledica tega je bila velika neodločitost in nekrepost hotenja in volje. Ta je Klarino sprejemala pri vsakem delu in pri vsakej priliki. Nikdo nij za gotovo poznal njenih nazorov, mislij in nakán. Zató tudi o nje razmērah k Mirku nikdo nič nij zvedel iz nje; kar so ljudje govorili, bilo je samo gatanje. A da je Mirku bila bolj naklonjena, nego kojemu bodi drugemu, o tem pri njih nij bilo sumnje.

Iz te čudovite npravnosti Klarinine tolmačuje se ona nemirnost, koja se je ono jutro nje sreća polastila. Odločiti se, očito privoliti v to, kar je tajno želela, pred ljudmi pritrditi, da je Mirko nje izbranič — to je bila njej muka nad vse muke. Srce in razum nista v njej bila skladna, tem huji je bila borba med obema; tem neugodnejše Klarinino položanje.

Po zajtrku z Jantarovimi pride postrešček z Mirkovim pismom. To jej užge krv, da jej rudečica lice polije. K vsej sreći bila je sama v ogradu, da je razve postreščeka nikdo nij opazoval. Ona hitro odpravi postreščeka, vtekne nerazpečatjeno pismo v žep, potem pa skrivaj pobegne v vinograd, vedno više in više, spremljena od jedinega Jantarovega psa kot čuvaja, dokler dospē vinogradu na „sep“ (vrh). Tu je stala pod košatim hrastom lična klopica. Na to klop se zgrudi Klarina. Dolgo sope od hoje; potem se ozira po daljnih gorah in gričih; bistra sapica piše od severa; a megla se vedno više vzdiguje in blaženo solnce posije najpreje na vrhove in glave gričev.

Klarina si je tu oddehnola; solnčna toplota ogreje jej tesno srce; zdi se jej, da tu gori sme prosto in na vso sapo dihati. Pomirjena ogleda se okrog, šče enkrat potem potegne pismo iz žepa ter je razpečati. Zapazivši one tri cvetne liste, segne po-nje ter jih nehotē pritisne na ustnice. Stoprav potem razgrne pismo — prvo pismo od Mirka — ter ga sokolovim očesom pregledavši boječe stisne na nedrija in je v njih skrije. Potem se zagleda v krasno okolico proti onej strani, kamor je vlak odnesel Mirka, ter zre in zre zdaj s temnim zdaj z veselim očesom za njim, pošilja mu tisoč in tisoč nemih pozdravov.

(Dalje prih.)

Iz zapiskov slovenskega umetnika.

Izvirno spisal Vatroslav.

(Dalje.)

III.

Med Svetinjami in Cérovcem.

V kratkem se pri Škrjančevih popolnem udomačim. Dan na dan hodevam na svoje mesto pri vrele in nadaljujem svojo sliko, katera pa bolj počasno napreduje, nego sem iz prva mislil: móti me pri slikanju — Lenčika, ki redno s pisano majoliko po vodo dohaja. In kedar ona pride, vsede se k meni ob šumljajočem viru na mahoviti rob, a jaz odložim svojo mapo ter kramljam z ljubeznjivim dekletom. Po zelenem gaju pa se razlega krilatih pevcev mično žvrgolenje; skozi košato vejevje pa, prilizljivo najina lica božaje, veje hladni dih pomladne vonjave in pred najinimi nogami šumljajo po bliščečem kremenu, med nežnimi potočnicami, srebernočisti valčki čvrstega potoka. —

Dvajset let mojega življenja je uže v večnost pušmelo; a moje srce je ostalo prosto in za mičnosti ženstva nesprejemljivo. Vedno sem se odtegoval uplivu ženske lepote: bil sem doslej — žensko-črtec ter zmatral, od stoično-asketičnega izreka: „Mulier non homo“ zaslepljen — ves ženski spol kot — ničemurno igračo, ki nema družega namena, nego možki rod nadlegovati. — A tudi mene je osoda dohitela in nehoté postal sem plen zapeljive ženske mičnosti. Proč so vsi stoični sklepi in zarote proti ženskej zapeljivosti: vedno močnejše razplamtuje se v mojem mladem srcu božji žar ljubezni in postal sem nekako ves drugačen ter se popolnem spremenil. Minula me je ona mračna otožnost, ki mi je doslej življenje grenila; znebil sem se tiste grčave osornosti, s katero sem se dozdej proti ženskemu spolu vedel in postal sem v obnašanju z ljudmi prijaznejši, proti ženskam strpljivejši in sploh veselejši v človeške družini.

O čudovita moč ljubezni! kolik upliv imaš ti na človeško čud, da pretvoriš iz surovih divjakov ljubeznjive Seladone in zediniš sebične stoike z nežnim ženstvom! Navdušen te pozdravljam in iz globočine svojega srca vzkliknem ti svoj slavošpev:

Ljubezen — čudovit odsiv božanstva!
Zveličevalna, večna slast nebés!
Izvôr največe sreče človečanstva!
Vesvoljnih bitij čarovita vez!
Ko tvoja slast človeško čud prešine,
Veselo v prsih nam srce igra;
In vse gorje pozemeljsko nas mine
Ter nova moč življenja nas navdá:
Ljubezen! ti življenje tvarjaš srečno. —
Ljubezen! ti veselje slajšaš večno! —

In takó minévajo v čarovitem svetišču tihega loga, v hladnej senci mogočnih bukev, na cvetočem obrežju bistrega vreleca — zlate ure moje prve ljubezni, katero so mi ljubeznjivi pogledi nežnomile Lenčike v mladem srcu vneli. Čutim se srečnega ter živim brezskrbno tija v en dan, ne brigaje se za prihodnost.

Pozlačevanje svetinjskih oltarjev nagiblje se k zvršetku: čez malo časa odide prijatelj Božidar s svojimi delalci in potem tudi jaz dalje tukaj ostati ne morem. Misel na ločitev od teh dobrih ljudi me z bridkostjo navdaja; posebno ko se Lenčike spomnim, polasti se me žalomila otož-

nost. Žalosten hodevam po priljubljenej dolini in postojavam zamišljen pri vsakem znanem mi prostoru. Neizrečena tuga vleže se na mojo čud: celi svet dozdeva se mi — veliko pokopališče in vsako drevó, vsaka hiša, vsak hrib ali kraj kot spomenik umrle človeške sreče. Ali proti ločitvi pomoči nij; vzel sem od Lenčike slovó, da drugo jutro z Milkom, Lenčikinim bratom, idem v Ljutomer. —

Lep spomladni dan vstaja na izhodu, ko se z Milkom napotiva in prijazno kramljaje greva med vinskimi obrajdami po mirnih vrheh mimo ličnih viničarskih bajt, skozi zelenosenčne gaje tija po tihej dolini proti Ljutomeru. Bilo je 14. avgusta leta 1864. Utihi je delavniški ropot in šum nemornega človeškega dela in po celem naravi vladal — nedeljski mir. Po tihem logu pa žvrgolevajo mične ptice svoj jutri slavošpev in po mirnej dolini razlega se milo petje veselejših pastirjev.

Zamišljen in v sladka čuvstva utopljen stopam pod košatim drevjem. Milko pa, brezskrbno žvižgaje, veselo poleg mene koraka. On je čvrst, srednjestasen, osemnajstleten mladenec, vesele čudi in dobrega in odkritega srca. On je vedno dobre volje in z obraza razodeva se mu zadovoljnost in dobrodušnost. Razve tega je jako priljuden in vse ga rado ima. Tudi umé izvrstno piskati na piščalko, gosti na harmoniko in na citre in ima sploh neko izvanredno spretnost v izdelovanju raznega orodja ter zna vsakovrstna opravila izvrševati. Vsakemu se prikupuje s svojim odkritosrčnim vedenjem in uljudnim obnašanjem. V malo tednih sem se popolnem soznanil s tem čilim mladenčem; postala sva iskrena prijatelja. Dobrovoljnost in odkrita, neposilna veselost tega mladenča mi je jako dobro dejala in bival sem rad v njegovej veselej družbi.

Po kratkotrajnem molčanju začneva zopet veselo kramljati in med prijaznim govoričenjem dospejemo na vrh z vinsko trto obraščenega holma gori v — Jeruzalem. Osolpnena obstojiva in gledava s čudom krasno panoramo, ki se tu pred najinimi očmi razgreba. — Ta divni razgled po lepej slovenskej domovini naslikal je sloveči ilirski pesnik — neumrlí Stanko Vraz v svojih „Djulabijah“ s temi izvrstnimi vrsticami:

„Ajdmó, pesmo moja, gor u Jeruzalim,
Da kip zavičaja pred tobom razgalim!

Ta odtud u rode i věkove pričaj,
Koli drag i krasan naš je taj zavičaj.

Modra se ravnina pruža pram iztoči,
Koj' nestižu kraja nit' sokolske oči.

Kan' da hoće bozi tim da te uvěre,
Da končinem slavskim tuda neima mēre.

A s ostalih stranah u poluokrugú
Pašu ga planine od sēvera k jugu.

Izsred njih se dižu redom razsijani,
Kó oriaške straže gorski velikani.

Gle tamo k sēveru Klek i Hum — mogila,
Gdē sa slavskim slovom nesta slavskih Vila.

A ondē na rubu sēvernog prostora,
Lašta se Vildunska i Gradačka gora.

Medj modrim sēverom i rujnim zapadom
Viri Golubinjak — gora z belom bradom.

K zapadu Boč stoji i glave Pohorja,
Sred zapadajućeg sunca alem — morja.

Do njega Rogatčka s vñcem vrh temena,
Prama nebu pruža silna svâ ramena.

Od juga se dižu Kalnik i Ivanska,
Bi reči tri kule tri mosta slavjanska.

Gledaj oko sebe u dole cvatuće:
Po njih raztresene lepe bële kuće;

A po brdih crkve, dvore sa gradići,
Kô gljive, u šumi što ih vidiš nići.“

Dolgo stojim na tem mestu, kjer je slavni Stanko Vraz čestokrat po krasnej slovenskej pokrajini gledaje, zamaknen postojeval. Dozdevalo se mi je, da slutim blagodejno navzočnost njegovega velikanskega duha: poetična navdušenost me prešine in po mojej glavi zavihrajo čarovite fantazije. — Iz tega zamaknenja me predrami Milkov opomin na odhod in urno digneva se dalje ter dospejeva kmalu na široko cesto, po katerej mnogo praznično oblečenega ljudstva proti Ljutomeru k božji službi hiti.

Ko v Ljutomer prideva, je že vse živo po trgu. V raznih gručah stojé krepki ljutomerski okoličani, pogovarjaje se o raznih zadevah. Tu so zbrani resni gospodarji in stari možaki ter se pomenkujejo o gospodarskih in kmetijskih stvareh; tam imajo vrle gospodinje svoj nedeljski zbor ter obravnavajo dogodke preteklega tedna; na onej strani stojevajo v širokem krogu čili fantje, ki šale in burke uganjajo in drug drugemu nagajajo, zraven pa škilijo po dekletih, ki na tem oglu glasno govorijo in si vzajemno svoje „tajnosti“ razodevajo.

Veselo hodiva po prostornem trgu med ljudstvom sim ter tija. Milko najde tu pa tam kakega znanca, katerega mimogrede prijazno pozdravi; zdaj se ustavi k tej gruči in kramlja z veselimi fanti, potem zopet ga nagovori kak starček, vprašaje ga za očeta in rodbino; tam-le zagleda kako znano dekle ter jo uljudno pozdravi, in njene tovaršice pogledujejo zvedavo krasnega mladenča ter nagajajo zarudelej devici. In med tem ko Milko tu pa tam pogovori, ogledujem jaz raznovrstne obraze teh ljudij in njih nošo.

Ljutomerski okoličani so krepki, visokostasni, dobrevoljni, a jako šegavi in preširni ljudje. Njih noša je denašnji dan že jako pomešana in raznolično prikrojena. Mestna môda dodeva se tudi tukaj kmeta in izpodriva vedno bolj prvotno obleko. Tu pa tam še zagledaš ob nedeljah bele breguše, ki se zdaj samo med tednom pri delu nosijo. In kakor pri možkih platnene breguše, tako izgiblje pri ženskih bela peča, katero nadomestjuje dandanes pisani, raznobojni, volnati ali svilnati robec. Ljutomerčane in sploh Doljance značijo visoki škornji, kožuh, katerega tudi ženske nosijo, in neobhodna usnjata torba, brez katere se sploh Ljutomerčan nikamor ne podá.

Kar naenkrat zadoni z zvonika milovbrani glas zvonov, vérne prijazno k božji službi vabeč. In takoj začne se vsa množica živahno mešati in urno proti cerkvi pomikati.

Med tem kô je Milko šel po svojih opravkih, sem si jaz Ljutomer ogledal.

Ljutomer leži na lepej ravni ob znožju pogozdjenega hriba, ki se na južnej strani dviga, in je prav prijazen trg. Proti severu in iztoku razprostira se od tod daleč tija v Ogersko velika planota tako zvanega Medjimurja. Lične, od rodovitih njiv in zelenih travnikov obdane vasi ležé po tej krasnej planjavi, po katerej bistra Mura svoje hladne

valove med cvetočim obrežjem po širokej strugi proti izhodu tira. — Tam proti severu na skrajnem robu slovenskih goríc štrli v sinji zrak sivi Radgonski grad, pod katerim na divnem murskem otoku Radgona leži. Gori od Radgone med slovenskimi goricami na prijaznem holmu dviga se Kápela; dalje proti jugu-zapadu Négova, sv. Anton, Mala Nédelja, sv. Križ, in dalje doli na zelenem griču med rodovitim poljem sv. Jurij na Ščavnici. Od ondod doli do Ljutomera na mičnej ravni, ki se ob severnem znožju slovenskih goríc tija do zelene Mure razgreblje, leži mnogo prijaznih vasij. Od Radgone doli je Veržej, znan že po Vicko-Draganovih spisih. — Bližej doli tam pri Muri je Kropje in Muta in pol ure hoda od Ljutomera lepa vas Cven. Taka je podoba okolice, v której se je rodil in prva leta prebil naš veleum dr. Miklosich. — Ko je Milko svoja naročila izvršil, zapustiva Ljutomer in napotiva se proti domu. A Milko jo zavije kljub sinočnej „prepovedi“ svoje sestre proti — Vrazu, kamor tudi mene neka skrivna želja vleče. Po prijaznej dolini, skozi senčni gaj, med zelenimi goricami mimo skromnih viničarskih hiš dospejeva črez uro hoda v Cérovec.

(Dalje prih.)

O našej zemlji.

Dr. Križan.

(Dalje.)

Ozračje, katero našo zemljo obdaja, je zmes plinovitih in zračnih teles. Res je, da mi tega zračnega morja z očmi videti ne moremo, ali zato ga čutimo in se tako o njegovej bistvenosti osvedočujemo. Mi znamo namreč uže iz vlastite skušnje, da ozračje iz upora čutimo, kedar se v njem hitreje premikamo, a kedar se ono samo giblje, čutimo je kot veter. Ozračje tlači zemljo in vsa telesa na njej z velikim tlakom in taj tlak meri se tlakomerom. Tlakomerom in računom se je zvedelo, da tlak ozračja na eden štirjaški čevelj znaša 1788 funtov 21 lotov; in človek, katerega površje po priliki 12 štirjaških čevljev znaša, ima tedaj neizmerno veliki tlak 21.464 funtov podnašati, pa ga niti nečuti. Tlak ozračja tlači namreč od vseh stranij človeče telo z enako močjo in, zato nas ne pači pri kretanju; no on tudi našega telesa ne more zdrobiti, ker kostnik našega telesa še more veliko večí tlak podnašati. Razve tega delujo pa omenjenem zvunanjem tlaku naproti v našem telesu nahajajoči se plini in tekočine. Zrak je prožen in težek; in ravno zato je od zdola gošči; z višavo tedaj njega gostota in tlak padata, v višavi 10 milj pa je zrak tako redek, da je tam njegova meja. Iz kakih plinovitih ali zračnih teles pa je zrak sestavljen? — Zrak obstaja iz kisleca¹⁾, dušeca²⁾, ogljenčeve kisline³⁾, vodenih parov in iz amonjaka⁴⁾. Največ nahaja se v zraku kisleca

¹⁾ Kislec je plin brez duha in brez okusa, sam ne gori, ali gorjenje drugih teles podpira.

²⁾ Dušec je plin brez boje in brez duha, sam ne gori niti gorjenja drugih teles ne podpira. Živali se v njem hitro zaduše; odtod njegovo ime.

³⁾ Ogljenčeva kislina je plin brez barve in duha, ali kiselega okusa in obstoji iz kisleca in ogljenca, in je strupni plin.

⁴⁾ Amonjak je plin brez boje, hudo bodečega duha in grize v očeh. Po zahodih se ga obilno razvija.

in dušeca, in sicer nahaja se, kakor se je poskusi dokazalo, v 100 delih vselej po 20·9 delov kisleca in 79·1 dušeca. Nekteri učenjaki trdijo, da z višavo zraka tudi množina kisleca rase; taj razloček je vendar tako mal, da ne grešimo, ako množino kisleca in dušeca za stalno držimo.

Ogljenčeva kislina, čeravno je strup, vendar je v prirodi znamenita in koristna. Ona ima svoj izhod v gorenju in dihanju. Vse ogljenčeve tvarine namreč pri zgorenju stvarjajo ogljenčevo kislino, in ljudje in živali jo izdihujejo. Kraj vsega tega se vendar zrak z ogljenčevo kislino ne pokvarja, ker jo rastline iz zraka deloma listjem, deloma korenjem sprejemajo; in svetloba solnčna jo v rastlinah zopet razkrajajo v ogljenec, s katerim se rastline gojijo, in v kislec, katerega rastline v zrak izdihavajo. Ravno zato se ogljenčeve kisline v zraku le malo nahaja; v 10.000 delov zraka nahaja se namreč samo 3 do 4 delov ogljenčeve kisline.

V zraku nahajajo se dalje vodeni pari, katerih množina je od toplote zraka odvisna. Čem večja je namreč toplota, tem več vodenih parov more zrak sprejemati. Ako se vodenimi pari nasitjeni zrak ohladi, onda se one zgostijo in stvarjajo megle in oblake. Če se pri ohlajenju zraka vodeni pari tak zgostijo, da radi svoje teže delj v zraku plavati ne morejo, onda one padajo na zemljo, in sicer, kedar je dovolj toplote, kot dež, ali, kedar je premalo toplote v zraku, kot sneg. Toča pa tedaj pada, kedar deževne kapljice, padajoče kroz mrzli zrak, na svojem potu zmrznejo.

Amonjak je spojina iz vodenca in dušeca. Amonjaka se v zraku malo nahaja; v 1.000.000 delov nahaja se ga samo 1 del; vendar je v prirodi znamenit in potreben. Sadu in semenu podaja on potrebitega jim dušeca, ker prostega v zraku nahajajočega dušeca sad in semen sprejemati ne more.

Točno poznavanje zraka je tudi zvezdoznancem potrebno, posebno ako želi on nekatere prikazke kakor utrinke in ognjene kepe razložiti si.

Ozračje ima z našo zemljo enako podobo, samo s tem razločkom, da je njegova sploščenost mnogo večja. Razve te lastnosti še ima več drugih, katere so za zvezdoznance znamenite. Zrak namreč trake (žarke) svetlobe lamlje in to učinja, da mi nebeška telesa više vidimo, nego ona v resnici so. Lastnostmi zraka moremo tudi dnevno svetlobo, mrak, večerni žar in juterno zoro in modrino neba raztolmačevati si.

Zrak obdaja, kakor smo uže gori omenili, našo zemljo okoli in okoli, in je od vseh nam znanih teles najprozornejši. Ravno zatagadel bode se komu morda činilo (zdelo) smešno, ako trdimo, da isti zrak nije popolnoma prozoren. Tako nas namreč skušnja uči. Ali še morda nismo dostikrat spazili, da ne moremo v daljavi sence od svetlobe razločevati, in da se nam zdi, da so v daljavi predmeti ravno zavoljo nepopolne prozornosti zraka z bledomodro tančico zakriti? Ta nepopolna prozornost zraka vzrok je ravno občeje dnevnjej svetlobi, ker se v zraku namreč solnčna svetloba mnogo-tero odbija in tako se tedaj stvarja razmetna svetloba, katero se tudi oni predmeti razsvetlujejo, kateri so v sencah ali v izbah. Da je zrak popolnoma prozoren, tedaj se ne bi solnčni trakovi v njem odbijali, obnebje pa bi tudi bilo čisto temno, akoravno bi solnce svetilo; in večna tema bi vladala na vseh onih mestih, kamo solnčni traki ne bi segali. Tyndall je dokazal, da čist t. j. od dima in praha osvobodjeni

zrak solnčno svetlobo bolje prepušča, da je tedaj prozornejši, a dnevna svetloba pri tem vedno slabejša. Zatagadel so ravnokar sence na bregovih temnejše nego v ravninah.

Pri jasnem nebu prikazuje nam se obnebje, kakor nas skušnja uči, vedno v modrej boji, ktera je glede svoje jakosti in odsenčnosti jako različna. Najmodrejše je nebo v nadglavniku, a prema obzorju se čem bolje in bolje spreminjuje, dokler se ne spremeni v belo bojo. Dozdanjimi poskusi se je toliko utrdilo, da je obnebje v toplih krajih temnomodro in da je tam njegova boja jasnejša, nego pri nas; tako tudi, da je vrh brega temnejša nego v dolini, kakor še tudi to, da je v deželah, ktere so daleč od morja, temnejša, nego za morjem. Navadno so prirodoslovci to prikazen tako razlagali, da so trdili, da zrak največ modrih trakov solnčne svetlobe*) odbija, druge pa bolj prepušča.

Sloveči angleški naravoslovec Tyndall pa je dokazal s poskusi, da so modrej boji obnebja vzrok bezkončno vstajajoči hlapci (sopari), kateri v svojem začetku samo modre trake solnčne svetlobe odbijajo; in še le tedaj, ko te majhne čestice (drobtinice) narastejo, odbijajo tudi druge trake solnčne svetlobe, in mi je po tem lahko spazimo v zraku v podobni megel. Od množine vodenih hlapov ali od vlažnosti odvisi tedaj odsenčnost modrine nebesne. Čem manje vodenih hlapov je v zraku, tem manjše so tudi posamezne čestice, obnebje pa je tem jasnejše in temno-modrejše. Na poludnevniku je zatorej obnebje jasnejše in temno-modrejše, kakor prema skrajnikoma, v notranjih deželah jasnejše in temno-modrejše, nego v primorjih in na morju.

Znano je dalje, da vlažnost zraka z višavo samo do odmerjene višave rase, potlej pa spet pada; zatorej je ravno obnebje, ko ga vgljedujemo z vrha kakovega brega, temnejše nego v dolini.

Skušnja nas uči, da se po solnčnem zahodu prikaže mrak, pred solnčnim izhodom pa osvitek (svit). Tudi taj prikazek ima svoj vzrok v nepopolnej prozornosti zraka. Da je namreč zrak popolnoma čist in prozoren, tedaj bi bil on solnčnim trakom prazen prostor in za solnčnim zahodom nastala bi zmeraj nočna tmina.

(Konec prih.)

Primetbe k terminologiji slovenskej.

J. Pajk.

(Dalje.)

Iz razločkov o duši in duhu gore povedanih razvida se, da je duh po mnenju naroda nekaj višega nego duša. Med tem ko je duša podlaga fizičnemu življenju človeka ter obseg vsega, kar od zvonaj v človeka pritiska in kar tudi od znotranjega telesa v čuvstvo prihaja, misliti si je v duhu nekakov nadfizični, nadtelesni, nevidjeni svet utisnen. Zanimivo je tudi to pri razsojenju obeh mišljenih bitij: dušo si nekoji Slovani mislijo bivajočo v jamici grlskej, na „dušniku“, tedaj v telesu človečkem, — duhu pak ne dajejo

*) Solnčna bela svetloba je sestavljena iz: rudeče, pomarančaste, rumene, zelene, modre in vijoličaste boje.

nikakvega določenega mesta v telesu. Dušo si torej misli prosti slovanski um kot nekaj v človeku stalno naseljenega, stanovitega (do smrti človeka), a stoprav po smrti svobodnega, duh pak je vedno svoboden, ker mu nikjer nij stanovitega mesta. Da je duša nekaj bolj telesnega, ali bolje rekoč, s telesom ože zvezanega, kaže tudi to, da je thema duš—upotrebljevan za nekoje telesne stvari n. pr. duška (Luftloch, Seele im Docht), dušnik (Luftloch), kakor tudi to, da nekoje rastline nosijo to imé: dušica (Quendel), — med tem ko duh v konkretnem smislu samo znači „dih“ in „vonj“ (Geruch), ki se svobodno razprostira v zraku, a konkretnim stvarjem stvarjenja se ne pridéva. Čisto dosledno je torej imé duh rabljeno za največje bitje: Bogá, in ne duša. Duh je tedaj pri mišljenju in dejanju nad dušo, in se ima v govoru rabiti, kedar hočemo energičnost, iniciativnost, intenzivnost in svobodnost človeško izraževati: „bil je krepkega duha“; „njegov duh je stvaril ta dela“; „narodni duh razprostira svojo moč“; „človeški duh zastonj v verige kuješ; prej ali slej jih razdrobi“; „duh narodnega mišljenja, govora, pevanja“ itd. Težko bi na teh mestih postavil kdo „dušo“.

Nasproti pak ondaj, kedar o čuvstvu, tihoti, ljubeznivosti, krotkosti, trpljenju govorimo, radi rekamo: „duše je bil globokočuteče“; „bil je mirna, tiha, ljubezniva, dobra duša“; „kaj je njegova duša pretrpela!“ Otrokom ali drugim osebam pravimo ljubkaje: „ti, moja dušica!“ „dušica moja!“ „uboga duša!“ —

Do zdaj smo govorili o duši in duhu kot osebnostih, se vé da mišljenih; odslej pak preiščimo, kako se te osebnosti pri mišljenju in dejanju javljajo t. j. kakove podobe dobivajo med mišljenjem in dejanjem človeka.

Kakor je človek edin, tako ima tudi vse njegovo mišljenje in dejanje eden izvir. Tako nas uči izkušnja in nauka. Torej tudi misleči človek nij dvojen, nego edin, in isti pri mišljenju takó kakor pri čuvstvovanju in dejanju.

Dualizem, kakov si misli prosti um človeški v duši in duhu, torej nij istinit, nego samo izmišljen. V resnici sta duša in duh eno ter isto; prvotni človek si je vstvaril v mislih in govoru dvoje. Da se jezik tega dualizma drži, nij noben pogrešek; kajti logika jezika in govora nij ista, kakor stroga znanstvena. Jezik ima več prostosti nego realizem; jezik ima več vrst izrazov, nego je vrst stvarij; kajti ne odgovarja vsakej besedi tudi realnost, ali z drugimi besedami rekoč: nij vse to v stvarjenju, kar ima jezik v besedah in rekih. Takó tudi nij dveh realnih bitij duše in duha. To pa sploh prihaja odtod, ker jezik nij vezan na realne stvari, t. j. na istinito vstvarjenje, nego je vunanji izraz mislij; misliti pak si more človek, kolikor in kaj se hoče.

Vse v človeku, s čem misli, čuti, dela itd., vse to je eno. Ali je to realistično, ali vmišljeno — to je med učeniimi dvojno. Prosti slovanski um misli si je to realistično; kajti njemu se duša „loči od telesa“ ter živi samosvoja po smrti človeka. Po mojem sodu nij potrebno, da se o duši (ako „dušo“ in „duh“ pod enim imenom takó razumevam, kakor delajo „dušeslovci“ sploh) kot telesnosti ali netelesnosti govori; nego pitanje je o realnosti, bitnosti duše. In v tem oziru gotovo nij nijedne zapreke, misliti si jo kot neko realistično bitje, nalik močem in prikazkom, kojih v prirodi opazujemo več, n. pr. elektriko, magnetizem itd. Da duša telesu more bivati kot vunanje bitje, t. j. od zvunaj došlo niti tega ne more

materializem utajiti; podobnih prikazkov, da nekoje moči prehajajo in zapuščajo telesne stvari, vidimo v prirodi dovolj. Zakaj bi duša ne bila eno onih bitij, izišlih iz najvišjega vira vsega življenja, iz Bogá?

(Dalje prih.)

Narodno pesenstvo.

J. Pajk.

I.

Jaz tu o novejšem nar. pesenstvu govorim. Po mojem mnenju se ono začina z nasledki francozkega prevrata na koncu preteklega stoletja; kajti z njim se je porušilo staro stanje družbeno in nastopila nova doba. Naš prosti narod vé o tem dosti pripovedovati, in narodni t. j. prosti pesniki vedó dosti o tem pevati.

V čem tiči značaj tega pesenstva? — V opisovanju socialnih reform. Nove šege, „novi nauki“, „novi grehi“, pokvara vsega reda — to je njih refrén. Tedaj so ti pesniki večidel prosti moralisti t. j. kmečki pridigarji, ki vidijo vse črno in temno, ne niti dobrega. Srditost ali pa otožnost, da je „čudni svet“ tako pokažen, glasi se skoro iz vsake kitice. Eden najdalgočasnejših pesnikov te vrste je bil Korošec Andreáš; štajerski in kranjski pesniki so bolj šaljivi kakor resni.

V vzgled priobčim tu narodno pesen, ki je z več ozirov zanimiva. Podal mi jo je g. Praprotnik Fr., zdaj učitelj v Selnici nad Mariborom. Zapisana je v škalskej dolini. Tedaj je ta pesen na štajerskem „Gorenjskem“ doma. Natisnol je nisem cele. Trebalo je nekoliko svinčnik rabiti, ker neučeni nar. pesnik jo menda nij bil zložil za kakovo šolsko „berilo“, ali za kakovo bodočo „Zoro“, ampak najbrž za svoje vesele poslušalce v krčmi, kjer jo je prav „ex cathedra“, morebiti spremljan od citer, prednašal. Zdanji predpustni čas me oproščuje, ako jo v „Zoro“ postavim. Tu-le jo imate!

Pesem od nove krame.

Poj'te vsi v mojo štacuno!
Jaz imám
Vseh sort frišno kramo,
Vso prodám:
Nove bukve, nove nauke,
Čudno prostost, težke davke
Tam imám.

Novo kmétovsko gospódo,
Nemško smet,
Frišno, kis'lo, gnilo vodo,
Pečen led,
Kmečko suknjo, svitle knofe,
Nove oženjene škofo,
Kebrov med.

Grintove pa zdrave glave,
Jezem smeh,
Sto devic nove postave,
Čeren sneg,
Kozje glave brez rožičev,
Tavžent zakritih beričev,
Kurji meh.

Temne cerkve, svetle kajhe,
Čudno zmes,
Nove žulje, nove grehe,
Novi ples,
Zdrave novih sort bolnike,
Nage mesene svetnike,
Črviv les.

Črne štunfe 'z volne rdeče,
Bel lopár,

Božji d'nar,
Krokarje in golobice,
Krajcarje ino petice
Vse na par.

Dekliče v židi ino zlati
Pa brez srajc,
Post'lje z židanimi kovtri
Brez štramác,

Gnili šac.

Nove pesmi, gosli, lóke;
Vtisnjene
Ženitve brez vse poroke,
Vmišljene
Nove vere in bogove,

Vojske, puše, mehke štuke,
Pulfer trd,
Grenadirje in ajduke,
V luftu vrt,
Pošpeg'valce, izdajalce,
Zapeljalce, prodajalce,
Tujo smrt.

Modre pa zmešane misli,
Solnčen pás,
Prijatelji znotraj kis'li,
Svitli glas,
Črviče na meh odrte,
Nove graščine podrte,
B'riški voz.

Lepe gnile jabolke,
Novi sad,
Svetle pa suhe kobile,
Slepi gad,
Bele grintove baróke,
Torte 'z krompirjeve moke,
Pošten tat.

V petek nedeljo postni ples,
Mišjo past,
Všit volk, oslovsko ušesa
Novo čast,
Nove gvante pa moljeve,
Modre glave pa plesnjive,
Vodno mast.

Tolk' in več je nove krame;
Kdor bo vzel,
Ta bo vselej mislil ná-me,
Bo vesel;
Bom dal dober kup, na véro,
Dobro vago, dobro méro,
Kdor bo — htel.

Drobnosti.

Domača umetnost.

J. P.

G. Šubic Jan. je v „jugoslavenskej akademiji znanostij in umetnostij“ v Zagrebu na ogled izložil sliko „Sv. trije kralji“, ko je po naročilu gospoje Sekuličeve namalal za veliki oltar cerkve v Jasenovcu na Hrvaškem. Hrvatski listovi hvalè kompozicijo slike, posebno pak glavo enega klečečih kraljev. — O tej prilici delajo hrvatski novinarji opazke, da je g. Šubic (kakor je to užé po slovenskih listih znano) eden najboljših učencev malarske akademije v Benetkah. Prednost Šubicova je lezeča v zmožnosti sláganja (komponiranja) večih slik, tedaj v tem, k čemur največ darovitosti treba. Šubicov veliki načrt: „Slednji trenotki Rafaelovi“ hvalè se kot izvanredno delo, takó gledé sloga kakor risanja. — O Šubicu nadalje poročajo listovi, da je v Florenci nekoliko snetkov imenitnih tamošnjih slik narisal, in da se méni v kratkem v Rim podati v podaljšanje svojega uka. Hrvatski listovi opozorjujejo svoje občinstvo, naj ono Šubica počastjuje z obilnimi naročili; kajti on to popolnem zaslužuje, ter pristavljajo, da je štipendija g. Šubica jako pičla, takó da si mora on s postranskimi čas gubečimi deli potrebni žitek pribavljati. — Mi temu poročilu pristavljamo srčno željo, da bi se g. Šubicu po naših slovenskih sredstvih toliko pomagalo, da bi se on mogel v svojej umetnosti popolnoma izobraziti in izvežbati, in ménimo, da bi v to svrho dobro služilo, ko bi n. pr. naša „Matica“ — ki je zavod za podpiranje slovenske „omike“ sploh — po kojoj svoto g. Šubicu naklonila. Ako se hočemo ponášati s svojimi talentnimi umetniki, treba nam, da je tudi podpiramo ondaj, kedar je temu čas!

Posebnosti nekojih slavnih mož.

M. N.

Leibnitz je sedel v časih po tri dni i po tri noči zaporedoma na enej in istej blazini, kedar je premišljeval kakovo filozofično vprašanje.

Živopisec (malar) Bernet dal se je privezati na jadrenik, da bi mogel tem laglje opazovati prikaz morskega viharja.

Girodet nikoli nij delal po dnevi. Prišlo mu je navadno še le o polnoči navdušenje. V tem trenutku je vstal, si prižgal vse svetilnike v svojem atelieju, nasadil na glavo velikansk z lučicami nakitjen klobuk; in v tem stanju malal po več ur.

Zgodovinar Mezerai imel je navado, da je vedno le pri sveči pisal, tudi v poletnih dnevih. Nikdar ni opustil, one, ki so ga obiskali, z gorečo svečo v roki spremljati na ulico.

Listnica. Gospodična P. D.: Hvala za poslano. Pride kmalu na vrsto. Pozdrav! — Gospod Léon: Oboje porabimo; najpreje pak drugo. — Gospod J. Leb.: Pesnij nekoje porabimo. — Gospod X. v M.: „Vuka“ nismo pozabili. — G. Vrbovskemu v C.: Vaše pesni precej dobre, a ne šče godne za objavo. — „Pevcu na Irininem grobu“: Vaši prijatelji so Vašim poezijam bolj milostljivi nego naš — papirni koš.

Čest. gg. prejemnike „Zore“ opozorjemo, da se prizvani (reklamirani) listovi samó, ako se to v štirinajstih dneh stori, brez plačno dopošiljajo; pozneje samó proti 15 kr. plače za posamezne liste.